

Handläggare
Sofia Regnell
Telefon: 08-508 09 021**Till**
Norrmalms stadsdelsnämnd
2017-08-24

Trafik- och gatumiljöplan för city

Svar på remiss från trafikkontoret

Förvaltningens förslag till beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Johanna Engman
stadsdelsdirektörBritt Mattsson
avdelningschef

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade om Vision för city 2012-10-15. Trafik- och renhållningsnämnden gav då trafikkontoret i uppdrag att ta fram en trafik- och gatumiljöplan för city. Planen syftar till att beskriva hur visionen kan implementeras genom att utveckla de offentliga rummen – gator, torg, platser och parker. De kvaliteter som främst är önskvärda att utveckla i city är mer och bättre plats för vistelse, göra det snabbare och enklare att gå, cykla och resa med kollektivtrafiken samt att skapa mer plats för grönska och fler miljöer för barn.

Förvaltningen ser positivt på att trafik- och gatumiljöplan för city har tagits fram. Sammanställningen av pågående projekt och idéförslag visar på ett konkret sätt hur projekten kan bidra till att Visionen för city ska kunna uppnås. Förvaltningen saknar dock en nulägesanalys och en plan för hur det i city ska kunna skapas fler platser för barn, en ökad trygghet och tillgänglighet på platser som idag upplevs som otrygga samt hur de urbana ekosystemtjänsterna ska kunna integreras i den fortsatta utvecklingen.

Bakgrund

Trafikkontoret har upprättat ett förslag till trafik- och gatumiljöplan för city som tagit utgångspunkt i vision för city som antogs 2012. Trafikkontoret har nu remitterat förslaget till bland annat Norrmalms stadsdelsnämnd. Yttrandet ska vara trafikkontoret tillhanda senast den 31 augusti 2017.

Ärendet

Kommunfullmäktige har antagit vision för city som ska fungera som ett ramverk och en inspirationskälla för citys utveckling. Trafikkontoret har fått i uppdrag att ta fram en trafik- och gatumiljöplan som ska visa hur visionen kan implementeras.

Trafikkontoret, Stadsbyggnadskontoret och Exploateringskontoret har också gemensamt tagit fram Program för City, som är ute på remiss i sommar. Dessa båda dokument är en vidareutveckling av Vision för City från 2012, men behandlar olika saker. Detta dokument, trafik- och gatumiljöplan, är en konkretisering av hur de offentliga rummen såsom gator, torg och platser ska gestaltas. Det handlar främst om framkomlighet, trafikflöden och hur människor rör sig i staden. Program för City som handlar om stadsdelen Citys fortsatta utveckling, om bevarande kontra att bygga nytt, för nutida och framtida behov. Det rör klimatanpassning och om att erbjuda fungerande offentlig service och skapa ett levande City dygnet alla timmar och om att säkra funktionen som Sveriges administrativa centrum.

Det finns många möjligheter att förbättra kvaliteterna i citys offentliga rum. Trafik – och gatumiljöplan för city presenterar ett antal idéer och utvecklingsmöjligheter. De kvaliteter som främst är önskvärda att utveckla i city är att skapa mer och bättre plats för vistelse, göra det snabbare och enklare att gå, cykla och resa med kollektivtrafiken samt att skapa mer plats för grönska och fler miljöer för barn. Detta är viktigt för att city ska kunna fortsätta att vara stockholmarnas vardagsrum, för att företagen och handeln ska kunna utvecklas och för att city ska vara en inbjudande första anhalt för besökare.

Planen inleds med en beskrivning av city idag med bland annat trafikflöden, resande och gatumiljöer. Sedan presenteras trafikkontorets pågående och planerade projekt i city. Sist i planen beskrivs ett antal idéförslag om hur olika gator och platser skulle kunna förändras. Det är inte färdiga förslag, utan ska endast betraktas som utkast och idéer.

För att kunna utveckla citys kvaliteter kommer det ofta vara nödvändigt att ta i anspråk ytor som nu används för parkering eller biltrafik. Staden, fastighetsägare och tomträtthavare bör också hitta sätt att ordna så att leveranser och annan yrkestrafik tar så lite gatuyta i anspråk som möjligt. Om ytorna för biltrafiken ska kunna minska utan att detta leder till omfattande trängsel på andra gator, så behöver biltrafiken till och genom city totalt sett minska. Olika styrmedel som till exempel parkeringsavgifter, parkeringsreglering och trängselskatt kan bidra till detta. En del biltrafik kommer ändå alltid behöva finnas kvar, som till exempel yrkestrafik, leveranser och viss genomfartstrafik. För den trafiken behöver vissa gator ha fortsatt god framkomlighet. Det betyder att staden med omsorg behöver välja vilka gator som skulle kunna få minskade ytor för biltrafik, och vilka som även fortsättningsvis behöver ha en god framkomlighet. Beslut om olika gators användning behöver tas på en strategisk, övergripande nivå.

De viktigaste underlagen för framtagandet av trafik- och gatumiljöplan för city har varit vision för city 2030, översiktsplanen och framkomlighetsstrategin.

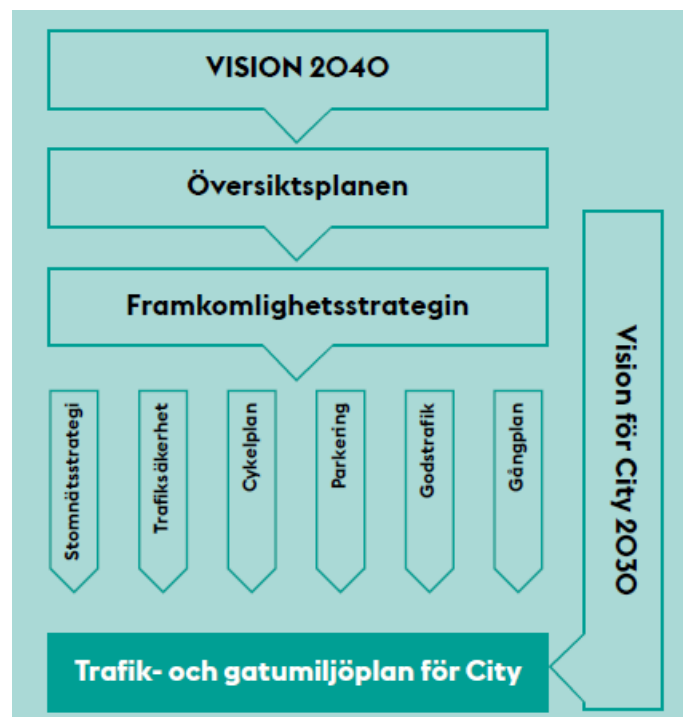

Illustration över hur trafik- och gatumiljöplanen samverkar med och kopplas till vision för City 2030 och övriga planer för Stockholm stad.

Vision för city 2030

Målbilden för år 2030 som den beskrivs i visionen är att gator, parker och torg har rustats upp och upplevs som tryggare och mer

attraktiva. Vattnet och de offentliga rummen fungerar som viktiga arenor för turism, evenemang och upplevelser. City utvecklas med kunskap om dess kulturhistoriska värden. Fler miljöer för barn bidrar med kvalitativa värden i city. Alternativ till huvudgångstråken i city har skapats och handeln har breddats och nischats i kluster och stråk. Kulturen tar en större plats i stadsrummet genom evenemang och aktiviteter. Fotgängare, cyklister och kollektivtrafik har god framkomlighet, tillgänglighet och trafiksäkerhet. City upplevs som en trygg stadsmiljö genom att det offentliga rummets attraktivitet har förstärkts.

Översiktsplanen

Översiktsplanen från 2010 utgör ett viktigt strategidokument för staden. I den pekas ett antal planeringsinriktningar och fokusområden ut. För city innebär detta bland annat,

- Skapande av attraktiva stråk och bättre möjligheter till rekreation vid stadens vatten, säkerställa en god vattenkvalitet i sjöar och vattendrag och att främja kollektivtrafik på vatten.
- Främjande av en socialt sammanhållen och levande stad ska mötesplatser och stråk vara trygga och mångsidiga. Tillgången till attraktiva parker och grönområden ska vara god.
- Resande ska bli mer hållbart genom en långsiktig satsning på kollektivtrafik och en inriktning på ökad rörlighet för gående och cyklister.
- Stadens kulturhistoriska värden ska beaktas i planeringen. Stockholms turiststråk ska utvecklas.
- Luftkvaliteten i staden ska förbättras och beredskapen för klimatförändringar öka.

Ovanstående stämmer även väl överens med inriktningen i den nya översiktsplanen som förväntas antas under 2017.

Framkomlighetsstrategin

Framkomlighetsstrategin har fyra planeringsinriktningar för väg- och gatunätet,

- Fler människor och mer gods ska kunna förflyttas genom att fler använder kapacitets starka färdmedel, dvs kollektivtrafik, cykel och gång, samt godsfordon med hög beläggning.
- Framkomligheten i väg- och gatunätet ska förbättras genom att öka reshastigheten för de kapacitetsstarka färdmedlen och höja restidspålitligheten för alla trafikanter.
- Vägarnas och gatornas roll som attraktiva platser ska förstärkas genom att förbättra gångvänligheten i staden.

- De negativa effekterna av väg- och gatutrafiken ska minimeras genom att styra bilanvändning till de resor där bilen gör mest samhällsnytta.

Framkomlighetsstrategin utvecklas och preciseras genom ett antal inriktningsplaner för hur de olika delarna av trafiksystemet bör utformas på övergripande nivå för att uppnå strategins intentioner, exempelvis i cykelplan och gångplan för Stockholm. Attraktiva och trafiksäkra miljöer med god framkomlighet för fotgängare, pendlingsnätet för cykeltrafiken och stomnätet för kollektivtrafiken är de viktigaste elementen.

City idag

Trafik- och gatumiljön i city definieras i huvudsak av stråk, knutpunkter och offentliga rum i form av torg, parker och platsbildningar samt anslutande byggnader. Utformningen av dessa miljöer påverkar både stadsmiljöns attraktivitet och tillgängligheten till arbetsplatser, handel och offentliga institutioner i city.

I city finns många viktiga platser och stråk av stort värde för stadslivet. Stadsmiljöns värden omfattar allt från kommersiella kluster och shoppingstråk till parker och viktiga mötesplatser med möjlighet till integration, kultur och socialt utbyte.

City ska utvecklas med kunskap om dess kulturhistoriska värden. Människors upplevelser av platserns identitet och sammanhang ska tillmätas stor betydelse tillsammans med sociala, kulturella och ekonomiska aspekter på stadsmiljön.

Grönstruktur

Citys grönstruktur består av parker, kyrkogårdar, bostadsgårdar samt trädplanterade gator och stråk. Alla gröna platser ingår i strukturen och bidrar på olika sätt med viktiga tjänster och nyttor i staden. För en välfungerande grönstruktur bör det finnas gröna samband mellan parker, trädgårdar, naturmark och olika gröna stråk och den befintliga grönskan behöver tas omhand och utvecklas.

Såväl parkplan för Norrmalm som den gröna promenadstaden understryker vikten av att tillskapa ett nät av gröna promenader, fler trädplanterade gator, gröna gågator etc. Parker och stråk som lockar till promenader, cykling, löpning, lek och idrott ska vidareutvecklas. Fler gröna inslag förbättrar inte bara möjligheterna till ett hälsosamt stadsliv, de skulle också förbättra områdets ekologiska funktion och dess stödjande och reglerande ekosystemtjänster. Bland annat föreslås trädens roll i stadens dagvattenhanteringssystem bevaras och utvecklas.

Drift

En stor mängd människor på en begränsad yta gör att det ställs stora krav på driften av gator, torg och parker i city. Vid utformning av gator och platser är det viktigt att de utformas så att de blir möjliga att drifva på ett rationellt sätt.

Urbana ekosystemtjänster

Ekosystemtjänst är ett begrepp som används för att beskriva samspelet mellan människan och naturen, närmare bestämt de tjänster som naturen förser oss människor med i olika sammanhang. Utvecklingen av de urbana ekosystemtjänsterna kan integreras i det fortsatta arbetet med utvecklingen av city.

Pågående och planerade projekt

Vilka projekt som genomförs beslutas i stadens budgetprocess. Stadens långsiktiga planering revideras årligen genom att väga olika prioriterade investeringar mot varandra. På grund av stora underhållsbehov kommer en stor del av trafik- och renhållningsnämndens långsiktiga investeringsplan under många år att behöva vikas för reinvesteringar. Andra prioriterade områden är trafiksäkerhets- och cykelinvesteringar. Med utgångspunkt från vision för city har sju mål tagits fram. Med hjälp av dessa kan varje projekt följas upp vad gäller måluppfyllelse.

- Lättare och trevligare att gå
- Lättare, säkrare och snabbare att cykla
- Snabbare och mer pålitlig kollektivtrafik
- Mer attraktiva stadsmiljöer
- Bättre vistelsemöjligheter
- Fler gröna inslag
- Fler miljöer för barn

Staden har flera pågående och planerade gatuombyggnadsprojekt i city. Några har redan börjat byggas medan andra fortfarande är på planeringsstadiet. Det största projektet är renoveringen av tätskikten under gatorna vid Sergels Torg som hade byggstart 2012 och som pågår till och med 2018. I samband med detta görs förberedelser för förlängning av spårvägen från Kungsträdgården till Klarabergsgatan, glasobelisken renoveras och gatorna får nya ytskikt, möblering och belysning. Dessutom pågår ett flertal cykelprojekt, förbättringsåtgärder för gående samt torgupprustningar.

Karta över samliga pågående gatuombyggnads projekt i city.

Nedan följer en förteckning över pågående projekt och vilka mål de uppnår enligt planen.

1. Arsenalsgatan (mellan Gustav Adolfs Torg och Nybroplan) – *Lättare och trevligare att gå, lättare, säkrare och snabbare att cykla.*
2. Brunkebergstorg – *Lättare och trevligare att gå, mer attraktiva stadsmiljöer, bättre vistelsemiljöer, fler miljöer för barn.*
3. Drottninggatan – *Mer attraktiva stadsmiljöer, bättre vistelsemiljöer, fler miljöer för barn.*
4. Holländargatan – *Mer attraktiva stadsmiljöer, bättre vistelsemiljöer*
5. Kungsträdgården – *Mer attraktiva stadsmiljöer, fler miljöer för barn*
6. Malmskillnadsgatan – *Lättare och trevligare att gå, mer attraktiva stadsmiljöer, bättre vistelsemiljöer, fler gröna inslag.*
7. Sergels Torg – *Lättare och trevligare att gå, lättare, säkrare och snabbare att cykla, snabbare och mer pålitlig kollektivtrafik, mer attraktiva stadsmiljöer, bättre vistelsemöjligheter*
8. Stallgatan – *Lättare, säkrare och snabbare att cykla*
9. Torsgatan – *Lättare och trevligare att gå, lättare, säkrare och snabbare att cykla*

10. Vasagatan – *Lättare och trevligare att gå, lättare, säkrare och snabbare att cykla, mer attraktiva stadsmiljöer, bättre vistelsemiljöer och fler gröna inslag*

För en utförlig beskrivning av samtliga projekt se bilaga trafik- och gatumiljöplan för city samrådshandling.

Idéförslag

I trafik- och gatumiljöplan för city presenteras också ett antal idéförslag om hur olika gator och platser skulle kunna förändras. Det är alltså inte färdiga förslag, utan ska endast betraktas som utkast och idéer. Det främsta syftet med remissen är att få synpunkter på idéförslagen.

Karta över samtliga idéförslag kring hur olika gator och platser skulle kunna förändras i city.

Nedan följer en förteckning över idéförslagen och vilka mål de uppnår enligt planen.

1. Bibliotekstan – *Lättare och trevligare att gå, mer attraktiva stadsmiljöer, bättre vistelsemöjligheter*
2. Birger Jarlsgatan söder om Sturegatan – *Lättare och trevligare att gå, lättare, säkrare och snabbare att cykla, mer attraktiva stadsmiljöer*
3. Birger Jarlsgatan norr om Sturegatan – *Lättare och trevligare att gå, lättare, säkrare och snabbare att cykla*

4. Blasieholmen – *Lättare och trevligare att gå, mer attraktiva stadsmiljöer, bättre vistelsemiljöer, fler miljöer för barn*
5. Centralstationsområdet – *Måluppfyllelsen kan inte bedömas eftersom inget förslag finns.*
6. Gustav Adolfs Torg – *Lättare och trevligare att gå, lättare, säkrare och snabbare att cykla, mer attraktiva stadsmiljöer, bättre vistelsemiljöer*
7. Hamngatan väster om Norrlandsgatan – *Lättare och trevligare att gå, lättare, säkrare och snabbare att cykla, snabbare och mer pålitlig kollektivtrafik, mer attraktiva stadsmiljöer, bättre vistelsemiljöer, fler gröna inslag*
8. Hamngatan öster om Norrlandsgatan – *Lättare och trevligare att gå, lättare, säkrare och snabbare att cykla, fler gröna inslag*
9. Humlegårdsgatan – *Lättare och trevligare att gå, mer attraktiva stadsmiljöer, bättre vistelsemöjligheter, fler miljöer för barn*
10. Klaratunneln - *Lättare och trevligare att gå, lättare, snabbare och säkrare att cykla, snabbare och mer pålitlig kollektivtrafik, mer attraktiva stadsmiljöer*
11. Klara Västra Kyrkogata och Rödbodgatan – *Lättare och trevligare att gå, fler gröna inslag*
12. Kungsbron – *Lättare, säkrare och snabbare att cykla, snabbare och mer pålitlig kollektivtrafik*
13. Kungsgatan – *Lättare och trevligare att gå, lättare, säkrare och snabbare att cykla, snabbare och mer pålitlig kollektivtrafik, mer attraktiva stadsmiljöer, bättre vistelsemiljöer och fler gröna inslag*
14. Norra Klara – *Lättare och trevligare att gå, mer attraktiva stadsmiljöer, bättre vistelsemiljöer*
15. Nybroplan – *Lättare och trevligare att gå, lättare, säkrare och snabbare att cykla, snabbare och mer pålitlig kollektivtrafik, mer attraktiva stadsmiljöer, bättre vistelsemiljöer*
16. "Puttenplatsen" – *Lättare och trevligare att gå, mer attraktiva stadsmiljöer, bättre vistelsemöjligheter, fler gröna inslag*
17. Regeringsgatan – *Lättare och trevligare att gå, lättare, säkrare och snabbare att cykla, mer attraktiva stadsmiljöer, bättre vistelsemiljöer, fler gröna inslag*
18. Sergels Torg – *Lättare och trevligare att gå, mer attraktiva stadsmiljöer, bättre vistelsemiljöer*
19. Slöjdgatan – *Lättare och trevligare att gå, mer attraktiva stadsmiljöer, bättre vistelsemiljöer, fler gröna inslag, fler miljöer för barn*
20. Strömngatan – *Lättare och trevligare att gå, lättare, säkrare och snabbare att cykla, mer attraktiva stadsmiljöer, bättre vistelsemiljöer*

21. Sveavägen söder om Kungsgatan – *Lättare och trevligare att gå, Lättare, säkrare och snabbare att cykla, mer attraktiva stadsmiljöer, bättre vistelsemiljöer, fler gröna inslag*
22. Sveavägen norr om Kungsgatan – *Lättare, säkrare och snabbare att cykla, fler gröna inslag*
23. Tegelbacken – *Lättare och trevligare att gå, lättare, säkrare och snabbare att cykla, mer attraktiva stadsmiljöer, bättre vistelsemiljöer, fler gröna inslag, fler miljöer för barn*
24. Tegnérgatan – *Lättare och trevligare att gå, lättare, säkrare och snabbare att cykla, mer attraktiva stadsmiljöer, bättre vistelsemiljöer, fler gröna inslag*
25. Upplandsgatan – *Lättare, säkrare och snabbare att cykla*
26. Vasaplan – *Lättare och trevligare att gå, mer attraktiva stadsmiljöer, bättre vistelsemiljöer, fler gröna inslag*

För en utförlig beskrivning av samtliga idéförslag se bilaga trafik- och gatumiljöplan för city samrådshandling.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av parkmiljöavdelningen norra innerstaden.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ser positivt på att trafik- och gatumiljöplan för city, som presenterar konkreta idéer och utvecklingsmöjligheter, har tagits fram. Sammanställningen av pågående projekt och idéförslag visar hur det är möjligt att skapa mer plats för vistelse, grönska och förbättra förutsättningarna för gång-, cykel- och kollektivtrafik genom att ta ytor som idag används för parkering och biltrafik i anspråk. Detta ger en tydlig riktning för vilka projekt som ska prioriteras framåt.

Kopplingen av uppföljningen av projekten till de sju framtagna målen för utvecklingen ger också en tydlig bild av hur pågående projekt och idéförslag kan utveckla city i önskad riktning. Det saknas dock en definition av vad de olika målen innehåller och betyder. Förvaltningen skulle också vilja lägga till mål kring trygghet, tillgängligt samt hållbarhet. Förvaltningen anser att det är viktiga aspekter i utvecklingen av stadsmiljön som saknas i planen.

En genomgång av vilka mål som pågående projekt och idéförslag uppfyller visar att relativt få innebär flera gröna inslag och platser för barn. Förvaltningen anser därför att fler projekt som innebär att miljöer för barn skapas bör planeras i city.

Avsnitten om city idag och urbana ekosystem ger en intressant nulägesanalys över vilka vistelseplatser, vilken grönstruktur, vilka resvanor med mera som finns i city idag. Förvaltningen saknar dock en nulägesanalys kring trygghet, exempelvis vad gäller belysning på torg och i parker, kring platser för barn och kring dagvattenshantering på allmän platsmark. Det saknas även en tydlig koppling mellan de olika nulägesanalyserna och de pågående projekt och idéförslag som beskrivs i de avslutande avsnitten. Detta gäller särskilt avsnittet om ekosystemtjänster som i stort endast beskriver vad ekosystemtjänster är men inte hur dessa ska kunna utvecklas i kommande projekt i city.

Förvaltningen vill framhålla att det är viktigt att i planarbetet tydligare beakta behov för individer med funktionsnedsättning.

Bilagor

Remisshandlingarna är omfattande och biläggs därför inte tjänsteutlåtandet.

Samtliga remisshandlingar finns att läsa på
<https://insynsverige.se/stockholm-exploatering/dagordning?date=2017-05-18#agenda-23>